

การส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย  
Promoting Democracy of Local Administrative Organizations for Women  
In Wangsaphung District, Loei Province

อรัทัย สมรักษ์, วีรนุช พรหมจักร์

Orathai Somrak, Weeranuch Promjak

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Master of Political Science Mahamakut Buddhist University

Corresponding Author E-mail: [Noiyorathai@gmail.com](mailto:Noiyorathai@gmail.com)

Received 21/09/2023 | Revised 11/10/2023 | Accepted 11/10/2023

บทความวิจัย (Research Article)

## บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 2) ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 3) เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษา โดย การสัมภาษณ์เชิงลึก และมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 คน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอวังสะพุง จำนวน 3 คน และผู้นำกลุ่มสตรีในอำเภอวังสะพุงจำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ในด้านการอบรมให้ความรู้เรื่องแนวทางประชาธิปไตยให้กับสตรีในหมู่บ้านในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิตามอำนาจหน้าที่ ท้องถิ่นคัดกรองคุณสมบัติผู้สมัครทางการเมือง มีการรณรงค์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง รณรงค์ประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การสมัครเป็นผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน สื่อสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ทางจดหมายข่าว สื่อออนไลน์ หรือผ่านทางผู้แทนสตรี

2) ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่ายังขาดงบประมาณที่จะมาส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพสตรี และด้านตัวสตรีเองที่ติดค่านิยมเดิมที่ชายเป็นใหญ่ไม่ค่อยได้รับความยอมรับจากสังคมโดยเฉพาะสังคมในชนบท นอกจากนี้ประชาชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควรเนื่องจากมีการสื่อสารทางการเมืองที่ผิดพลาดและไม่ได้รับความรู้จากการส่งเสริมเนื่องจากการขาดงบประมาณ

3) แนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ควรส่งเสริมด้านกิจกรรมการจัดเวทีให้ความรู้แก่สตรี ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองจัดเวทีให้

แสดงออกในที่สาธารณะและมีการร่วมกิจกรรมกับภาครัฐ ควรส่งเสริมด้านการให้ความรู้เรื่องการแสดงออกถึงผลประโยชน์ เช่น การรักษาสาธารณะสมบัติ ควรมีงบประมาณเข้ามาส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อที่จะนำไปส่งเสริมสตรีต่ออีกทาง ด้านการสื่อสารทางการเมืองก็ควรส่งเสริมให้มีการรับรู้และวิเคราะห์ข่าวปลอม ควรมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของสตรีในหลายๆ ช่องทางให้สตรีได้นำเสนอความคิดเห็นความต้องการและปัญหา การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารควรก็เข้าถึงทุกกลุ่มและครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งควรเป็นข้อมูลที่เป็นจริงและทันสมัย

**คำสำคัญ:** การส่งเสริมประชาธิปไตย; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; สตรีอำเภอวังสะพุง

## Abstract

This thesis aims to study 1) the state of promoting democracy of local administrative organizations to women, 2) the performance, problems and obstacles in promoting democracy of local administrative organizations to women, 3) to propose guidelines for promoting democracy of local administrative organizations to women in Wang Saphung District, Loei Province. This research was qualitative by conducting in-depth interviews and included 10 local government leaders, 3 Wang Saphung community development officers, and 7 women leaders in Wang Saphung district, for a total of 20 people. The results showed that

1) The local government has a role in promoting democracy for women in Wang Saphung District, Loei Province in terms of educating women in the local villages on democratic approaches. There is public relations for people to exercise their rights according to their authority. Local governments screen political candidates. There was a campaign for people to go to the polls. Public relations campaigns and opportunities for women to participate in political activities that promote democracy, such as applying for executive positions, council members, employees, political communication through various channels, newsletters, online media, or via women's representatives. 2) Performance The work on problems and obstacles in promoting democracy for women in Wang Saphung District, Loei Province found that there was still a lack of budget to promote activities to develop women's potential. and women themselves, who adhere to the traditional patriarchal values, are rarely accepted by society, especially rural society. In addition, people are not cooperating as they should because there may be political miscommunication and lack of knowledge from promotion due to lack of budget. 3) Guidelines for promoting democracy of local governments for women in Wang Saphung District, Loei Province should be promoted in organizing forums to educate women. Promote political learning, provide a forum for public expression, and participate in government activities. Education should be promoted on the expression of interests, such as the preservation of public property. There should be a budget to support the

development of personnel in order to promote women in another way. Political communication should promote awareness and analysis of fake news. Women's opinions should be heard in many areas. A channel for women to express their thoughts, needs and problems. Publicizing information should reach all groups and cover all aspects. It should also be true and up-to-date.

**Keywords:** Promotion of democracy; Local administrative organization; Women of Wang Saphung District

## บทนำ

นับแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยมีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น วัตถุประสงค์สำคัญที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเป็นเสมือนโรงเรียนฝึกสอนประชาธิปไตยและเป็นโรงเรียนสร้างผู้นำทางการเมือง รวมถึงการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้แก้ไขปัญหา และการตอบสนองความต้องการของตนเอง รัฐธรรมนูญปี 2550 ได้กล่าวเกี่ยวกับสาระสำคัญของสิทธิสตรีไว้ค่อนข้างมาก กฎหมายเอื้ออำนวยต่อการให้ผู้หญิงเดินเข้าสู่ทางการเมืองมากกว่าในอดีต ส่งผลให้มีผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยสตรีเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบช่างสังเกต แต่มีจุดอ่อนคือการละทิ้งความกล้า นอกจากนี้คุณลักษณะหรือนิสัยของผู้หญิงส่งเสริมต่อการสร้างและพัฒนาสังคมประชาธิปไตยเพราะผู้หญิงเป็นผู้ที่มีความอดทนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิเสรีภาพของคนอื่น ยอมรับในความแตกต่าง ขณะเดียวกันก็เคารพในเสียงส่วนน้อย

เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรี จำนวน 78 คน จากทั้งหมด 498 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.8 โดยหลายพรรคได้จัดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีอยู่ในลำดับต้น ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีแบบบัญชีรายชื่อ และให้ความสำคัญกับสัดส่วนของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ชายและผู้หญิงมากขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับบุรุษจะเห็นว่าสัดส่วนสตรียังน้อยกว่าบุรุษ การที่สตรีมีบทบาททางการเมืองในสัดส่วนที่ไม่มากอาจเกิดจากกรอบประเพณีวัฒนธรรมของสังคมไทย วัฒนธรรมการเมือง หรือค่านิยมสังคมไทยถือชายเป็นใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทที่ห่างไกล ยังมองว่าการบ้านเป็นเรื่องของสตรี แต่การเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย หากส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น ในอนาคตย่อมจะส่งผลทำให้เกิดความเท่าเทียมกันทางเพศในทางการเมือง เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเทียบเท่ากับบุรุษ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในทุกระดับทุกมิติ เป็นที่ยอมรับในสังคม และมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

3. เพื่อเสนอแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มาทำการศึกษาและวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 คน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอวังสะพุง จำนวน 3 คน และผู้นำกลุ่มสตรีในอำเภอวังสะพุง จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก คำถามแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 สภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย

1. ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังสะพุง จังหวัด มีการส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่สตรีอย่างไรบ้าง

2. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของสตรีในการเลือกตั้งท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรีในด้านการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านให้การเรียนรู้ทางการเมือง ด้านการรวบรวมและแสดงออกถึงผลประโยชน์ และด้านการสื่อสารทางการเมือง อย่างไร อธิบายพอสังเขป

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย

1. ท่านคิดว่าบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านใด ที่มีผลในการส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด (ด้านการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านให้การเรียนรู้ทางการเมือง ด้านการรวบรวมและแสดงออกถึงผลประโยชน์ และด้านการสื่อสารทางการเมือง) อธิบายพอสังเขป

2. จากการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับสตรีในท้องถิ่นท่านคิดว่าสตรีที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีผลต่อการบริหารจัดการทางการเมืองในพื้นที่หรือไม่ เพราะเหตุใด

3. ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย มีอะไรบ้าง

4. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคใดที่นักการเมืองท้องถิ่นสตรีต้องเผชิญมากที่สุดในการลงสมัครการเมืองท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 แนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 1 ข้อ ประกอบด้วย

ท่านมีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย อย่างไรให้สตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดต่าง ๆ จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีและงานวิจัย ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพัฒนาและปรับปรุง นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพัฒนาและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ ผู้นำหญิงในภาคส่วนต่าง ๆ จำนวน 20 คน

ข. เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อให้เกิดประโยชน์รวมถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์และการสำรวจ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก-โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย-ดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) มีขั้นตอนดังนี้

1. การจัดแฟ้ม แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้

2. การนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

3. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป และการบันทึกภาคสนามมาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ

4. นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้ง โดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความพร้อมทำการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ที่มีหลักการสำคัญที่ต้องพิจารณา

5. นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub - Theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว คือ การสร้างหัวข้อสรุปและกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล โดยศึกษาทบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาจำแนกออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นโน้ตหรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดแจ้ง และแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้น แล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นธรรมมากขึ้น

6. ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มี การนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

### สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังสะพุง มีรูปแบบของการส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่สตรีหลากหลายด้าน เช่นด้านการเลือกตั้งท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมความรู้ด้านการเลือกตั้งให้แก่สตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ในด้านการอบรมให้ความรู้เรื่องแนวทางประชาธิปไตยให้กับสตรีในหมู่บ้านในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิตามอำนาจหน้าที่ ท้องถิ่นคัดกรองคุณสมบัติผู้สมัครทางการเมือง มีการรณรงค์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง ท้องถิ่นมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การสมัครเป็นผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน สื่อสารทางการเมือง ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทางจดหมายข่าว สื่อออนไลน์ หรือผ่านทางผู้แทนสตรี ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า ยังขาดบุคลากรในการให้ความรู้แก่สตรีเช่นด้านการทางการเมืองรวมทั้งการไม่มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้กิจกรรมไปไม่ถึงถึงและนอกจากนี้ยังมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดกับตัวสตรีเอง เช่น ยังมีความคิดแบบดั้งเดิมที่คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชายผู้หญิงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองและผู้นำที่เป็นสตรีก็ไม่ค่อยถูกยอมรับจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมพบว่าปัญหาและอุปสรรคประชาชนยังให้ความร่วมมือไม่เท่าที่ควร เนื่องจากอาจจะมีการสื่อสารทางการเมืองที่ผิดพลาดและไม่ได้รับความรู้จากการส่งเสริมซึ่งสืบเนื่องจากการขาดงบประมาณ

3. แนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมด้านกิจกรรมการจัดเวทีให้ความรู้แก่สตรีจะทำให้สตรีเกิดการมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้ ยังควรจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง จัดเวทีให้มีการแสดงออกในที่สาธารณะและมีการร่วมกิจกรรมกับภาคีฐานนอกจากนี้ควรที่จะส่งเสริมด้านการให้ความรู้เรื่องของการรวบรวมและแสดงออกถึงผลประโยชน์ เช่น การรักษารักษาสาธารณะสมบัติ การมีงบประมาณเข้ามาส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร เพื่อที่จะให้นำไปส่งเสริมสตรีอีกทางหนึ่งและด้านการสื่อสารทางการเมืองก็ควรส่งเสริมให้มีการรับรู้วิเคราะห์ข่าวปลอมมีการรับรู้ที่หลากหลาย ด้านมีเวทีให้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการเมือง ควรมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านหลายๆช่องทาง ให้สตรีได้นำเสนอความต้องการปัญหา การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารควรเข้าถึงกลุ่มและครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งควรเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงทันสมัย

### อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย” มีข้อค้นพบที่นำเสนอการอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) สภาพการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอสว่างพูน จังหวัดเลย พบว่าปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอสว่างพูนมีรูปแบบของการส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่สตรีหลากหลายด้าน เช่นด้านการเลือกตั้งท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมความรู้ด้านการเลือกตั้งให้แก่สตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสว่างพูน จังหวัดเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสนอง ปจฺโจปการ และมานิตย์ แวงเมือง (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน การเลือกตั้ง ด้านการแสดงออกของประชาชน ด้านการเสนอความคิดเห็น ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม องค์กร และด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้ 2.1) ด้านการเลือกตั้ง เสนอว่า ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และตรวจสอบ ผู้ลงสมัครเพื่อ ไม่ให้เกิดการทุจริต 2.2) ด้านการเสนอความคิดเห็นเสนอว่าควรเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคม ของตำบล ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็น 2.3) ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ เสนอว่า ควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกัน จัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ส่วนรวม 2.4) ด้านการแสดงออกของประชาชนเสนอว่า ควรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น เช่น การฝึกอบรมอาชีพ กิจกรรมวันพ่อและควรชักชวนญาติให้เข้าร่วมกิจกรรม และ 2.5) ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร เสนอว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานรัฐ และควรเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรุงทิพย์ คัดอ่าน (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นเพศหญิงของเทศบาล ตำบลเกาะคา อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการยอมรับนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นเพศหญิงของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ คุณลักษณะทางด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านการบริหาร คุณลักษณะทางด้านพฤติกรรม คุณลักษณะด้านความคิด คุณลักษณะทางด้านความรู้ และคุณลักษณะด้านจิตใจ ตามลำดับ การยอมรับนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นเพศหญิงของเทศบาล ตำบลเกาะคา อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม เพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม มีผลต่อการยอมรับนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นเพศหญิง ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยกเว้นด้านคุณลักษณะทางด้านความรู้

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรีในอำเภอสว่างพูน จังหวัดเลย พบว่า ท้องถิ่นได้อบรมให้ความรู้เรื่องแนวทางประชาธิปไตยให้กับสตรีในหมู่บ้านในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิตามอำนาจหน้าที่ ท้องถิ่นคัดกรองคุณสมบัติผู้สมัครทางการเมือง มีการรณรงค์ให้ประชาชนไปเลือกตั้ง ท้องถิ่นมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การสมัครเป็นผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน เป็นต้น โดยสื่อสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ทางจดหมายข่าว สื่อออนไลน์ หรือผ่านทางผู้แทนสตรี ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอสว่างพูน จังหวัดเลย พบว่า ยังขาดบุคลากรในการให้ความรู้แก่สตรีเช่นด้านการทางการเมืองรวมทั้งการไม่มีงบประมาณที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้กิจกรรมไปไม่ถึงถึงและนอกจากนี้ยังมีปัญหาอุปสรรคที่เกิดกับตัว

สตรีเอง เช่น ยังมีความคิดแบบดั้งเดิมที่คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้หญิงไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การเมืองและผู้นำที่เป็นสตรีก็ไม่ค่อยถูกยอมรับจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมพบว่าปัญหาและ อุปสรรคประชาชนยังให้ความร่วมมือไม่เท่าที่ควร เนื่องจากอาจจะมีการสื่อสารทางการเมืองที่ผิดพลาด และไม่ได้รับความรู้จากการส่งเสริมซึ่งสืบเนื่องจากการขาดงบประมาณ

3) แนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรีในอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมด้านกิจกรรมการจัดเวทีให้ความรู้แก่สตรีจะทำให้สตรีเกิดการมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้ ยังควรจะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง จัดเวทีให้มีการแสดงออกในที่สาธารณะและมีการร่วม กิจกรรมกับภาคีรัฐนอกจากนี้ควรที่จะส่งเสริมด้านการให้ความรู้เรื่องของการรวบรวมและแสดงออกถึง ผลประโยชน์ เช่น การรักษารักษาสาธารณะสมบัติ การมีงบประมาณเข้ามาส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร เพื่อที่จะให้นำไปส่งเสริมสตรีอีกทางหนึ่งและด้านการสื่อสารทางการเมืองก็ควรส่งเสริมให้มีการรับรู้ วิเคราะห์ข่าวปลอมมีการรับรู้ที่หลากหลาย ด้านมีเวทีให้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการเมือง ควรมีการ เปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านหลายๆช่องทาง ให้สตรีได้นำเสนอความต้องการปัญหา การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารควรเข้าถึงกลุ่มและครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งควรเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงทันสมัย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติญา มุขสมบัติ (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทบาท นักการเมืองท้องถิ่นสตรีไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามเป้าหมายการพัฒนาแห่ง สหัสวรรษ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักการเมืองท้องถิ่นสตรีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สามารถ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นบทบาทที่ประชาชนคาดหวังต่อนักการเมืองท้องถิ่นสตรีในการเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น สำหรับบทบาทที่โดดเด่นของนักการเมืองท้องถิ่นสตรี ได้แก่ บทบาทด้านสังคม ในการ ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมพัฒนาอาชีพ กิจกรรมที่เกี่ยวกับสวัสดิการของ ประชาชน รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็กและสตรี 2) ปัญหาและอุปสรรคของนักการเมืองท้องถิ่นสตรีไทย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ เป้าหมายหลักที่ 3 คือ การส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและการส่งเสริมบทบาทสตรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ความ ไม่เสมอภาคและความเท่าเทียมกันของสตรีและบุรุษในสังคมไทย อันเป็นผลมาจากค่านิยมและเจตคติ ดั้งเดิม เนื่องจากสังคมไทยยังยึดติดภาพลักษณ์ที่ให้สตรีเป็นคนดูแลครอบครัว นอกจากนี้ นักการเมือง ท้องถิ่นสตรียังมีข้อจำกัดด้านสรีระและความปลอดภัยในการลงพื้นที่ในเขตที่รับผิดชอบ ความรุนแรงที่ เกิดขึ้นจากความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น รวมถึงความไม่โปร่งใสทางการเมืองในท้องถิ่น อาทิ การซื้อ สิทธิขายเสียง และนักการเมืองท้องถิ่นสตรีบางท่านขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นผลจาก การขาดความรู้ การมีภาวะผู้นำและประสบการณ์ด้านการเมืองท้องถิ่น ในทางกลับกัน สตรีที่มีความรู้ ความสามารถ มีความพร้อม กลับไม่มีความสนใจทางการเมืองในท้องถิ่น และ 3) แนวทางการพัฒนา บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นสตรีไทยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามเป้าหมายการพัฒนาแห่ง สหัสวรรษ ควรเริ่มต้นจากนักการเมืองท้องถิ่นสตรีควรมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาภาวะผู้นำ พัฒนาด้านความรู้ความสามารถในทุกด้าน มีจิตอาสา มีจิตวิทยาในการชักจูงโน้มน้าวประชาชน ที่สำคัญ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และรัฐบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดอบรมให้ความรู้ทางการเมืองท้องถิ่นแก่สตรี และส่งเสริมให้มีการประกันความปลอดภัยให้กับนักการเมืองท้องถิ่นสตรีในการลง



พื้นที่เพื่อช่วยเหลือประชาชน และป้องกันความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น รวมถึง การป้องกันความไม่โปร่งใสทางการเมืองในท้องถิ่น อาทิ การซื้อสิทธิ์ขายเสียง เพื่อให้สตรีสามารถพิสูจน์ ตนเองในการเป็นผู้นำได้เช่นเดียวกับบุรุษ สนับสนุนให้มีโอกาสการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อเพิ่มสัดส่วนนักการเมืองท้องถิ่นสตรีให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการ พัฒนาแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายหลักที่ 3 คือ ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรีที่ สิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ. 2558 และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายหลักที่ 5 คือ การ เสริมสร้างศักยภาพของสตรี และความเท่าเทียมกันทางเพศต่อไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรภัทร์ นามบุญเรือง (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาล เมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีใน เขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการเลือกตั้ง ด้านการเข้าฟัง อภิปรายปราศรัยหาเสียงทางการเมือง และด้านการช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง 2) การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และเขตเลือกตั้งเทศบาลที่สังกัดต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะของสตรีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อำเภอ เมือง จังหวัดนครพนม ปรากฏแต่ละด้านที่มีค่าความถี่สูงสุด ปรากฏ ดังนี้สตรีควรติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ สตรีควรติดตามการเข้าฟังอภิปรายปราศรัยหาเสียงทางการเมืองบ่อย ๆ สตรีทุกคนควรสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชอบ และควรตั้งกลุ่มสตรีต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขาย เสียงอย่างจริงจัง

### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในท้องถิ่นอำเภอวังสะพุงและมีการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้ทำไปแล้ว นอกจากนี้ยังควรจะต้องมีการดำเนินงานปรับใช้งบประมาณในฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้อง รับผิดชอบต่อประชาชนที่ใช้งบประมาณของส่วนราชการที่นำมาส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่สตรี ควรมีการ ติดตามติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรีให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

### ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษการใช้ปัจจัยงบประมาณเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยแบบ มีส่วนร่วมของ หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐในการส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สตรี
2. ศึกษาการบูรณาการการส่งเสริมการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมร่วมกันระหว่าง หน่วยงานภาครัฐให้แก่สตรี
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่สตรี

### เอกสารอ้างอิง

- กรภัทร์ นามบุญเรือง. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองนครพนม  
อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กิติญา มุขสมบัติ. (2560). การพัฒนาบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นสตรีไทยในเขตภาคตะวันออก  
เฉียงเหนือตอนล่างตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย  
รามคำแหง.
- จุฑาทิพชูมณี วรรณดีกุลภัทร. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดนครปฐม.  
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระมหาสนอง ปจฺโจปการ และมานิตย์ แขวงเมือง. (2562). การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีใน  
เขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร. วารสารธาตุพนมปริทรรศน์, 3(1), 1-13.